

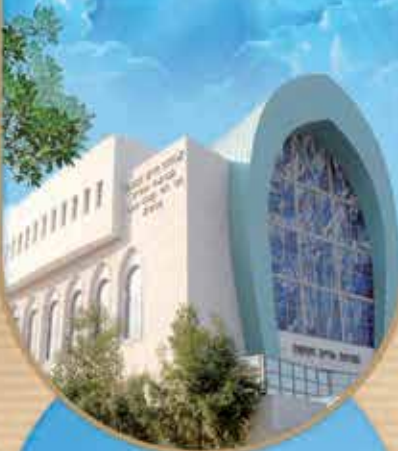
פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:09 | 4:23 | 4:14 | 4:30

מוצאי שבת 5:24 | 5:26 | 5:23 | 5:27

רבינו תם 6:02 | 6:03 | 6:01 | 6:05

משכיל לדוד

גדול המצווה ועושה

קיבלו את התורה במסורת עוד מימי אדם הראשון, והם ישבו והגו בה בארץ גושן. והנה, למרות שהשעבוד לא החל עד שאחרון השבטים מת, מכל מקום אותם אורות וניצוצות של קדושה שנוצרו מכוח לימודם של יעקב ובניו, העניקו לעם ישראל את הכוח והיכולת לשמור על זהותם היהודית לבל יתבוללו בקרב העם המצרי.

זוהי התשובה גם לאשר שאלנו מפני מה סובב הקב"ה את רדת יעקב אבינו לארץ מצרים, היות וידוע היה לפני כסא כבודו שלולא לימוד התורה של יעקב בארץ מצרים, אשר יצר אורות של קדושה בתוך כל החשיכה הגדולה, הרי שבדרך הטבע לא הייתה לעם ישראל כל יכולת לגדור עצמם, כיון שעדיין לא הייתה בידיהם התורה, וכיון שכל מטרת שעבוד מצרים היה לצורך זיכרון והכשרת עם ישראל לצורך קבלת התורה והפיכתם לעם סגולה, הרי שלכן ראה הקב"ה לנכון להוריד את יעקב לארץ מצרים, על מנת שלימוד תורתו ישמור ויגן בעד עם ישראל מפני התבוללות בקרב הגויים, ובפרט אותם ישיבות שהקים בארץ גושן שבהם המשיכו שבט לוי ללימוד תורה, ועליהם נאמר "וירו משפטיך ליעקב" (דברים לג, י).

לימודו של יעקב אבינו היה יקר ונעלה בעיני המקום ברוך הוא, משום שאורות התורה עדיין לא ירדו לעולם, ורק במתן תורה הקב"ה גילה את שכניו על ההר והוריד את אותם אורות וניצוצות קדושה עימם, ומשום כן לימוד התורה ללא האורות שבה היה קשה ודרש הקרבה עצומה, ולפיכך היה לימודו כה יקר המציאות בעיני המקום ברוך הוא.

וכבר נאמר בתורה "ואת יהודה שלח לפניו להורות" (בראשית מו, כח) ונראה לבאר פסוק זה שהמילה 'להורות' היא לשון 'אורות', שיעקב אבינו שהינו עמוד התורה מינה את יהודה שהיה מובחר שבשבטים ללכת לפניו ולהאיר את אורות התורה במקום בו שורת החשיכה והקליפה, הגם שהאורות עדיין לא ירדו לעולם, פעולה שדרשה הקרבה והתאמצות יתירה. והיות ויעקב ובניו כה התאמצו לגלות את אורות התורה למרות שעדיין לא ירדו לעולם, לפיכך תורתם הייתה יקרה ומשובחת והכשרה את עם ישראל לקראת היותו עם בחירה.

על פי האמור לעיל נראה לומר שבימי גלות מצרים שיעקב אבינו והשבטים לא הצטוו ללימוד תורה אלא עשו זאת מתוך אהבת ה' שבערה בקרבם, משום כך יצר הרע כנגד לימוד התורה לא היה קיים אצלם. לעומת זאת בימי מלכות יוון כבר ניתנה תורה בעולם ולכן היצר הרע לביטול תורה היה גדול ועצום. ומציאות זו של קומץ יהודים מבית חשמונאי אשר התגברו על חשכת יוון ויצרם הרע, שבוכותם הביאו לניצחון ולגאולה, ראוייה לעלות על נס ולהיזכר עד סוף כל הדורות כולם, כפי הנאמר - "גדול המצווה ועושה משאינו מצווה ועושה".

"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה" (בראשית מז, כח)

חז"ל אומרים (ב"ר פו, ב) שכל המעשה שנעשה עם יוסף - החלומות, ההשלכה לבור, מכירתו לאורחת ישמעאלים ואחר כך ירדתו לארץ מצרים, היה בשביל שיעקב ירד לבסוף למצרים. ירדת יעקב למצרים הייתה התכלית, וכל מה שארע עם יוסף היה אמצעי להגשמת תכלית זו. ויש להבין, מפני מה רצה הקב"ה שיעקב ירד למצרים ולא הניח לו למות בשלוח בארץ ישראל כפי שאבותיו - אברהם ויצחק, זכו לכך. ואם מטרת ירדתו של יעקב לארץ מצרים הייתה לשם השעבוד, הרי הקב"ה היה יכול לגרום לכך שיעקב ישאר באדמת ארץ ישראל, ורק צאצאיו הבאים אחריו ירדו למצרים מפני הרעב. והסיבה שהקב"ה הביא רעב על ארץ ישראל בימי יעקב ואף סובב את סיפור מכירת יוסף, מלמדנו שלירדת יעקב לארץ מצרים היה משקל רב וחשוב.

והנה בימי יוון הרשעה מטרת היוונים הייתה להעביר את עם ישראל על דתם ולהשכיחם את תורת ה', כך גם בימי גלות מצרים, שאיפתם ומגמתם של מצרים הייתה לגרום לעם ישראל להתבולל ולהיטמע בקרב העם המצרי עד אשר יאבדו את זהותם היהודית כליל. ובעוד שבימי מלכות יוון הרשעה רבים מעם ישראל התייוונו והתערבו עם הגויים, מלבד קומץ קטן של בית חשמונאי שעל ידו באה התשועה לעם ישראל, הרי שהמצריים לא הצליחו במזימתם, ועם ישראל למרות ירדתם שהגיעו לידי עבודה זרה, המשיכו לשמור על יחודיותם ונשמרו מכל משמר מללכת בחוקות הגויים, בזה שהקפידו על ג' דברים - שלא שינו את שמם, את לבושם ושפתם. ואומרים חז"ל (במד"ר יג, יט) שבזכות אותה הקפדה שהייתה לעם ישראל על אותם ג' דברים, זכו הם לשמור על זהותם היהודית ולבסוף להיגאל מארץ מצרים ולקבל את התורה.

ועולה לה התמיהה, מנין שאבו עם ישראל בימי שהותם בארץ גילולים וזימה, את הכוח והתעצמות לשמור על הגחלת היהודית לבל תיכבה, הרי התורה עדין לא ירדה לעולם, ולכאורה לא הייתה להם כל יכולת לשמור ולהגן על עצמם ללא התורה. וחיוק לדברים אלו ניתן להביא מכך שבימי מלכות יוון הרשעה, למרות שהייתה בידיהם התורה, כמעט וכל עם ישראל נטמע והתבולל בקרב העם היווני, ולולא אותו קומץ יהודי מבית חשמונאי - מי יודע עד להיכן היה מתדרדר עם ישראל, ואם עם ישראל בימי יוון הגיעו לשפל המדרגה למרות שהייתה להם התורה, כיצד יתכן הדבר שעם ישראל בימי מצרים, על אף שלא הייתה בהם תורה, הצליחו לשמור על שמם, לבושם ושפתם וכך ניצלו מהתבוללות בקרב הגויים.

ונראה להשיב, בני ישראל בימי פרעה זכו לשמור עצמם בזכות אותו אור וכוח שהעניק להם יעקב ברדתו לארץ מצרים, ולכן על אף שבני ישראל עדיין לא קיבלו את התורה, אך האבות הקדושים ועימם ראשי השבטים

הילולא דצדיקיא

- יב - רבי אברהם חיון מוח"ס 'תורת השלמים'
- יג - רבי יצחק הוברמן הצדיק מרעננה
- יד - רבי רפאל מאיר פאניז'ל
- טו - רבי חיים מרדכי רוזנבוים אדמו"ר מנדבורנא
- טז - רבי סעדיה שיריאן
- יז - רבי שלמן מוצפי
- יח - רבי צבי אלימלך שפירא מוח"ס 'בני יששכר'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

"הא-להים אשר התהלכו אבותי לפניו" (בראשית מח, טו)

הגר"א דיסקין שליט"א בספרי "נחל אליהו", מצטט את דברי הגר"א בביאורו על שולחן ערוך אורח חיים, בסעיף הראשון. הרמ"א מביא שם את דברי הרמב"ם ב"מורה נבוכים": "שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים, אשר הולכים לפני האלקים."

"ובמעלת הצדיקים" - כמו שאנמר "איש צדיק תמים, את האלקים התהלך נח", וכן בחנוך **"ויתהלך חנוך את האלקים"**, וכן באבות "אשר התהלכו אבותי לפניו". ומסיים הגר"א ואומר: וזהו כל מעלת הצדיקים. הרי לנו דברים מפורשים: רצונך לדעת מיהו צדיק? המתהלך לפני ה' תמיד, ומושרש בו בכל עת, "שויתי ה' לנגדי תמיד".

מעלת האבות היתה בכך שהם היו מרכבה לשכינה, דהיינו לא הסיחו דעתם אפילו לרגע מבורא העולם. בכל עת ובכל מקום היו במצב של "שויתי ה' לנגדי תמיד".

כיצד מגיעים לכך?

מרח"ח "חזון איש" זצ"ל יעץ פעם לבחור ישיבה שהיה מבאי ביתו, כיצד יוצרים קשר תמידי עם הקב"ה. וכך הוא אמר לו: הרג לעצמך לבקש על כל דבר, בין גדול ובין קטן. בכל ענין פנה אל ה' ובקש את עזרתו וגם תודה לו. באופן זה תוטבע בנפשך עמידתך התמידית לפני ה', ותלוך הבלתי פוסקת בו יתברך. חשובה במיוחד בענין זה הפניה אל ה' בדברים הקטנים, שבהם עלול האדם לחשוב שהוא יכול להסתדר גם בלי הקב"ה, ח"ו.

מסופר שחסידיים שמעו פעם את רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מבקש בתפילה "אלקי נצור". שהמשרתת לא תעזוב. השומעים היו משוכנעים שמדובר כאן בסודות ובעניינים גבוהים, ולכן שאלוהו אחר כך מה הן הכוונות המונחות במילים אלו? אמר להם: המשרתת שלנו בביתנו רוצה לעזוב דווקא עכשיו כשאשתי אינה חשבה בטוב. לכן ביקשתי מהקב"ה, שהעניין יסתדר על הצד הטוב.

חזרו החסידים ושאלו בפליאה: וכי על דבר זעיר כזה הרבי מבקש בתפילה שמונה עשרה? אמר להם: לצורך זה נתקנה התפילה, כדי שנבקש על כל דבר ודבר.

הגר"א דסלר זצ"ל כתב מאמר שלם על שבתפילה אנו מבקשים על עניינים נשגבים כגון בינה, תשובה וסליחה, ולפתע אנו מבקשים "ברך עלינו" - על כסף ופרנסה. ומבאר שם שלמעשה כל הבקשות כאחת הן על כלים לעבודת ה'. כאשר שמע זאת ה"חזון איש" אמר שאין צורך להגיע להסבר זה, אלא ביאור הדברים הינו פשוט. אדרבה, עניין התפילה הוא להיות כבן המתחטא אצל אביו, ומבקש ממנו לא רק דברים גדולים אלא פונה אליו בכל דבר קטן.

התפילה נועדה להשריש בנו את הידיעה והתחושה שגם פרנסה יש לבקש מה', וכן כל דבר ודבר אפילו הקטן ביותר! נמחיש את הדבר על ידי יחסי בן עם אביו. נתאר לעצמנו רב גדול שיש לו בן רך בשנים, וכל הבקשות של הבן מאביו, הינן בעניינים רוחניים בלבד. כאשר הילד נזקק לחומש או לסידור, הוא בא ומבקש מאביו שיקנה לו אותם. כמו כן הוא בא מדי פעם אל אביו ומבקשו שידריכו בענייני תורה ויראת שמים. אך אין הוא מרהיב בנפשו, לבקש מאביו ממתקים וכדומה. לילד כזה, בודאי אין קשר בריא עם אביו! הקשר הבריא של ילד לאביו, מתבטא בכך שהוא יכול לבקש ממנו גם את הדברים הקטנים.

הוא הדין באשר לקשרים שלנו עם

אבינו שבשמים. מי שהולך

לפני ה' תמיד, פונה

אליו יתברך בכל עת

ולאו דווקא בזמן

התפילה.

ויבטחו בך יודעי שמך

המעשה הבא הינו שיעור חשוב באמונה ובביטחון, כדברי הפסוק "ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך ה'" (תהילים ט, יא).

הדבר ארע במוצאי שבת שבו הייתי אמור לטוס לברזיל שבדרום אמריקה, לחתונה יהודית בה הוזמנתי להיות מסדר הקידושים.

מהלך הנסיעה תוכנן כך שאצא ברכבת מליאון לפריז, שם אעבור לרכבת שנוסעת מפריז לשדה התעופה, ומשם אטוס לברזיל. זמני הנסיעה חושבו בדיוק רב, כאשר כל עיכוב קל - עלול לגרום שלא אגיע לחתונה בזמן.

זמן היציאה של הרכבת היחידה במוצאי שבת מליאון לפריז הוא עשר דקות אחרי צאת שבת, וכיוון שכך - מיד לאחר ההבדלה הזדרזתי ויצאתי לתחנת הרכבת כשהרב אלבו ואחיו הי"ו מלווים אותי בדרכי.

כשהגעתי לתחנת הרכבת, שמתי לב שמרוב מהירות לקחתי בטעות את המגבעת של בני בן השלוש עשרה במקום את המגבעת שלי. כובעו של בני היה קטן מכובעי ועלול להיות חילול ה' גדול אם אסתובב עם כובע קטן כזה. כשגיליתי זאת חשתי עוגמת נפש גדולה ואמרתי לרב אלבו שעמד לצדי לידי שכנראה משמים לא רוצים שאגיע לחתונה בברזיל.

כדאי לציין שהחתונה המיועדת בברזיל הייתה של יהודים שהתחייבו לערוך קידושין כדת משה וישראל, רק אם אני אקדש את החתן והכלה. וכשהבנתי שאני עומד להפסיד את הרכבת בדרכי לחתונה - חששתי מאד שמא החתונה בברזיל תהיה לבסוף לא על פי דרך התורה וההלכה.

לפתע פנה אליי אחיו של הרב אלבו הי"ו ואמר לי: "הרי הרב מדבר איתנו בוקר וערב על מידת הביטחון, ועל הזכות והחובה

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ויקרבו ימי דוד למות". (מלכים א. ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על מות דוד המלך וצוואתו לשלמה בנו, שהוא מענין הפרשה שבה מסופר על מות יעקב אבינו ע"ה וצוואתו ליוסף בנו.

נצור לשונך

פרט אחד קטן

תולה ארץ על בלימה

הנה פרט אחד קטן, שכמה אנשים נכשלים בו, בעונותינו הרבים, כגון; שיש בעיר אנשים שמוחזקים לעניים, וצריך לתן להם צדקה, וארע שאחד הוציא עליהם דיבה שהם באמת אינם עניים, אך שעושים עצמם כעניים כדי לרמות בני אדם, ועל ידי הדיבה מונעים אחר כך הרבה אנשים מלתן להם את קצבתם, אשר נהגו בהן מאז ומקדם. (חפץ חיים)

מנשה ואפרים בכלל שבטי י"ה

"ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון

יהיו לי" (בראשית מח, ה)

יוסף זכה שבניו מנשה ואפרים יהיו בכלל שבטי י"ה, ויש להבין מדוע זכה יוסף שבניו מנשה ואפרים יכללו בכלל שבטי י"ה, בעוד שבני שאר השבטים לא זכו לכך. ואף בחלוקת הארץ נחלו אפרים ומנשה נחלה כשאר השבטים, קיבלו דגלים וכן היו בכלל שנים עשר הנשיאים שהקריבו קרבן לה' ביום חנוכת המזבח. ומנין עמדה להם הזכות להיות שווי ערך וזכויות בין כלל השבטים.

ונראה לבאר שאין זו אלא מחמת כוח נפשם של אפרים ומנשה שגדלו בארץ מצרים המלאה בעבודה זרה וגילולים, ואף על פי כן שמרו על זהותם היהודית ודבקו בתורה הקדושה. ולעומתם שאר השבטים ובני משפחותיהם גדלו בארץ כנען תחת צילו של יעקב אבינו שהשפיע עליהם מתורתו ורוחניותו. ועל כן מנשה ואפרים שעסקו בתורה הקדושה וידעו את לשון הקודש על בוריה זכו להיות משבטי י"ה, משום שאין זה פשוט כלל לגדול ולצמוח יהודי כשר וטהור בזמן שהסביבה בה מצויים מלאה בתועבה וגילוי עריות.

יעקב אבינו ידע שארץ ישראל צריכה להתחלק לשתיים עשרה נחלות, אך שבט לוי לא נחל נחלה כי ה' הוא נחלתו, לפיכך נותרה נחלה אחת יתרה. וכאשר יעקב אבינו לומד תורה עם בניו של יוסף בלשון הקודש, ונוכח לדעת שהם שמרו על זהותם היהודית והמשיכו ללכת בדרך ישראל סבא, הוא מכניסם לכלל השבטים כאות הוקרה והערכה על כך. ומנשה ואפרים נחלו נחלתם במקום שבט לוי ובמקום יוסף אביהם.

יוסף הצדיק אינו מוזכר בכלל השבטים אלא בניו מוזכרים במקומו. ויוסף לא הקפיד על כך משום שבדרך הטבע אין האב מתקנא בהצלחת בניו, ואדרבה, יוסף שמח על כך שמחה עצומה. וחשבתו שיתכן והיות יוסף לא מוזכר בין השבטים, הוא זכה בתמורה להיות אחד משבעה אושפזין עילאין קדישין המהווים מרכבה לשכינה.

יעקב אבינו מברך את מנשה ואפרים שהם יהיו כראובן ושמעון, ומדוע מבין כל השבטים בחר יעקב לדמותם לראובן ושמעון. ונראה להסביר שראובן הוא מלשון 'כוחי וראשית אוני' (בראשית מט, ג) והתכוון יעקב לומר שכשם שטיפת אוני הראשונה הייתה כל כך חשובה בעיני - כך בני יוסף חשובים בעיני. ושמעון הוא מלשון שמיעה, כלומר, שה' ישמע לתפילתי וימלא אחר בקשתי שאפרים ומנשה יהיו כשאר השבטים, ויהיו חשובים כמותם.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

מסופר על חסיד אחד, אשר נכנס ביום מן הימים אל חדרו של הצדיק רבי אברהם מפשיטיק, ובקש ממנו סגולה ליראת שמים...

"סגולה ליראת שמים אין בידי" הבהיר לו הרבי, "אולם אם תחפוץ אוכל להעניק לך סגולה נפלאה לאהבת שמים!" הציע. והחסיד כמובן התלהב עד מאד...

"ומהי הסגולה?" התענין החסיד, אשר סבור היה כי ישמע רשימה של פרקי תהלים אותם יידרש לומר בכל יום, או כיוצא בזה, אולם הצדיק נענה ואמר בפשטות:

"אם באהבת הבורא חפץ אתה, הרי שעליך לקבל על עצמך תחילה את אהבת ישראל! אם תאהב כל יהודי באשר הוא, ותקים בכל מאדך את מצות הכתוב: 'ואהבת לרעך כמוך' - הרי שממילא תוכל להשיג בנקל את אהבת הבורא!" שיים הצדיק...

הבה נאחז גם אנו איפוא בכלל הגדול הזה, בשורש הנפלא שיוכל להזניק את כל עבודת ה' שלנו אל על. נאהב איש את רעהו, ומכאן נעפיל מעלה מעלה לאהבת הבורא יתברך, ולכל המדרגות הנישאות עד אין סוף!

אם מבקשים אנו להבין עד כמה משמעותית אהבת ישראל, עד כמה מרכזית היא בתוך עבודת ה' שלנו - יכולים אנו ללמוד זאת מתוך העובדה הבאה:

בית התלמוד הידוע בקלם, שמש כבית היוצר לגדולי תורה ויראה לאין מספר. האם יכולים אנו לתאר לעצמנו, כיצד היה נראה 'אלול' בבית התלמוד של קלם? איזו חרדת הדין היתה שם? איזו דבקות ואיזו רוממות? הלא מדבר במדרגות נשגבות, למעלה מהשגתנו! וכיצד היה נראה ערב ראש השנה בקלם? האם אנו יכולים לציר זאת לעיני רוחנו? הלא את הקדושה ניתן ממש למשש בחוש! והנה, בערב ראש השנה - נוהגים היו בקלם לקבל 'קבלה'.

איזו קבלה? האם קבלה בתפלה מתוך תחנונים, כעבד המתחטא לפני בוראו, בדבקות נפלאה? האם קבלה בתורה, שכללה התמסרות מוחלטת לתורה בלא היסח הדעת? האם קבלה ביראת שמים, בדקדוק המצוות או בפרישות מן החטא ומן הדומה לו?

לא ולא...

הקבלה שבחרו בקלם לקבל בערב ראש השנה, ברגעי השיא הללו, המסכמים את עבודת ה' של השנה כולה, היתה קבלה ב"ואהבת לרעך כמוך": לקבל כל אדם בסבר פנים יפות!

דווקא בשעה זו - הסביר הסבא מקלם, רבי שמחה זיסל ז"ו - כאשר הכל מתוחים וחרדים, דרוכים וחוששים מאימת הדין, עלול אדם להיכשל בהזעפת פנים ובחוסר סבלנות כלפי הזולת... ומשום כך, דווקא בזמן זה - נחוצה ביותר קבלה שתשמור על יושבי בית התלמוד מפני הסכנה הזו, לפגיעה בבין אדם לחברו: לקבל כל אדם בסבר פנים יפות!

הסבר מפורט ועמוק יותר, הופיע בהערה שהיתה תלויה במהלך כל חדש אלול על דלת התלמוד תורה של קלם:

"הנה מהידוע אמרם ז"ל (ראש השנה לד, ב): 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם'. וכאשר נתבונן על תוקף קיום המלוכה של בשר ודם, הוא רק כשעבדיו כולם כאיש אחד לעבודת המלך, זהו קיום המלוכה. ואם חס ושלוש ייפול פירוד בעבדי המלך, ניתק קשר המלוכה וחס ושלוש העולם חרב, כמאמר חז"ל (אבות ג, ב): 'אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו', ואם כן, אחדות העבדים הוא קיום המלוכה."

בכדי לבסס את מלכותו יתברך בעולם, עלינו בראש ובראשונה ליצר מציאות של ממלכה יציבה. ממלכה שיכולה להתקיים. ואת זאת נעשה, אם נקפיד להיות כולנו כאיש אחד בלב אחד לעבודת המלך!

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

באים נאם ה' והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' וגו'. מכאן אמרו שיהא אדם לומד תורה באימה וביראה ברתת ובזיע, ויסתכל אדם בעצמו וידע מה יהיה לו אחר מיתה. לכן ישא אדם את עיניו ויסתכל אל השמים ויאמר מי ברא את הכוכבים והמזלות ברקיע ונתן מקום ודרך ומסלה לכל אחד ואחד, וכן יסתכל לארץ ויראה כמה מגדלים בנתה מלכות עכו"ם, מי גדען והשליכן לארץ. וכמה מגדלים בנתה מלכות מדי, מי גדען והשליכם לארץ, מי בעט בו במגדל הראשון ונתן ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר, וכ"א מיל בין זה לזה, שנאמר (ישעיה ל"ג) "לבך יהגה אימה איה סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים".

מכאן אמרו, לעולם יהא אדם ירא שמים יראה גמורה יראה על האמת, ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו. ובכל יום ויום ישכים ויאמר; רבון כל העולמים ואדוני האדונים, לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים. מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקותינו מה ישועתנו מה כחנו מה גבורתנו. מה נאמר לפניך ה' או"א הלא כל הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו, וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל. לפיכך אנחנו חייבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש וליתן שבח והודיה לשמך. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו וגו'. קדש את שמך על מקדישי שמך וקדש את שמך בעולמך, ובישועתך תרום ותגביה קרננו וגו'.

ומאי "וירם מאגג מלכו" וגו', זה אגג שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהיה חבוש בבית האסורים ואמר אוי לי שמא יאבד זרעי מן העולם, לכך נאמר "וירם מאגג מלכו".

דבר אחר, "וירם מאגג מלכו" אלו רשעים גמורים שבישראל שמכניסין יגון ואנחה בלבבם בשעה שהן נכנסין לבית עולמן בשביל מעשיהם הרעים שעשו וחזרו ועשו תשובה ומתין מתוך התשובה, גם אלו בני עוה"ב.

דבר אחר, "העטופים ברעב" וגו', אמרו חכמים כשירד משה מהר סיני וראה את הסרחון שסרחו ישראל במעשיהם, הסתכל משה בלוחות וראה את כתבן שפרח מעליהם מיד שברן משה תחת ההר, נתאלם משה ולא היה יכול להשיב דבר. באותה שעה נגזרה גזרה על ישראל שילמדו תורה מתוך הצער ומתוך השעבוד ומתוך הטלטול ומתוך הטרורף ומתוך הדוחק ומתוך שאין להם מזונות, ובשכר אותו הצער עתיד הקב"ה לשלם שכרם לימות בן דוד כפול ומכופל, שנאמר (ישעיה מ) "הנה ה' א-להים בחזק יבא וגו' הנה שכרו אתו" וגו'. ואומר (איוב מ"א) "מי הקדימי ואשלם תחת כל השמים לי הוא", וכענין שאמרו חכמים לטובתו נשברה רגל פרתו כדי שתהא משכורתו שלמה. כן אהרן אמר אלולי קרח לא עמדה עלי אותה הברית, שנאמר (במדבר י"ז) "זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני ה' וגו', ואמר אהרן לטובתי נשברה רגל פרת".

דבר אחר, "העטופים ברעב" וגו', אין רעב אלא בדברי תורה, שנאמר (עמוס ח) "הנה ימים

דבר אחר, "כגנות עלי נהר" אלו החכמים שבישראל ותלמידיהם שעוסקים בתורה בכל יום ומייסרין את עצמן במקרא במשנה במדרש בהלכות ובאגדות, ועליהם הוא אומר "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני". אילו אמר הקב"ה לישראל "היושבת בגנים ישראל מקשיבים לקולך השמיעני", הייתי אומר דווקא כל ישראל, אלא אמר הקב"ה לישראל "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני", לומר לך אפילו שלשה ואפילו שנים שיושבים ועוסקים בתורה, עליהם הוא אומר היושבת בגנים וגו'. לכך נאמר כגנות עלי נהר. ומאי "כאהלים נטע ה'", אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. ומאי "כארזים עלי מים", אלו גסי הרוח שבישראל שיש בהם דברי תורה, על אחת כמה וכמה השפלים והעניים שהם מזלזלין את עצמן על דברי תורה, לכן נאמר אח"כ "יול מים מדליו". מאי "זורעו במים רבים", אלא אלו בעלי בתים שבישראל שיצליחו במעשה ידיהם בשביל דרך ארץ שיש בהם, על אחת כמה וכמה התלמידי חכמים שבישראל שיצליחו הם ובניהם ובני בניהם.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א פגש פעם ברחוב ביהודי בשם ר' חיים כהן. ניגש הצדיק אל היהודי ואמר לו: יודע אני, שאתה מתכונן היום לנסוע באוטובוס. דע לך כי כל נוסעי האוטובוס ימותו. משום כן, תיתן מכספך לצדקה וכך יצילו חיך. ר' חיים כהן אמר לצדיק: אם נכונים הדברים, יאמר נא הרב את הדבר הזה לכל נוסעי האוטובוס כדי שכולם יצילו. ענה לו כ"ק רבי חיים זיע"א ואמר: כל הנוסעים האחרים לא יאמינו לדברים שלי, ולכן רק לך אני אומר זאת ומציע את דרך ההצלה. וכך הוה. האוטובוס נפל מצוק גבוה, וכל נוסעיו נהרגו במקום, זולת חיים כהן שניצל מהמוות, בזכות מצות הצדקה. אחד מיהודי מרוקו רכש אוטובוס, לצרכי פרנסתו ופרנסת משפחתו שתהיה בריווח ולא בצמצום. אך לצער הרב, השלטונות סירבו להעניק לו רישיון כדי להפעיל את האוטובוס. באחד הימים פסע האיש לתומו ברחוב, והנה לפתע הוא פוגש את רבי חיים הקטן זיע"א. נישק האיש את ידי הרב, ובקול בוכים סיפר לו על הצרה אשר פקדה אותו: "קניתי אוטובוס על מנת שאוכל להפעילו ולהשתמש בו, את כל כספי השקעתי בזה, והנה עתה, השלטונות לא מרשים לי להשתמש בו. ואם לא אוכל להשתמש בו, הרי שנהיית עני ברגע אחד. את כל כספי הפסדתי. ומה אעשה מעתה?" הביט בו רבי חיים בפניו, ואמר לו: "כתוב בפסוק "וצדקה תציל ממות". ואמרו חז"ל שעני הרי הוא חשוב כמו מת. תן לי עתה מעות בשביל עניים, ותקבל את הרישיון". אותו יהודי שמע בקול הצדיק, נתן לרבי חיים סכום כסף לצדקה והלך לדרכו. למחרת היום, קיבל אותו יהודי הודעה ממשרד התחבורה, שעליו לגשת למשרד. כשהוא הגיע למשרד קיבלו אותו שם בסבר פנים יפות, והודיעו לו כי יש לו רישיון מלא להפעיל את האוטובוס, תוך כדי שהוא מקבל את הרישיון לידי. ועל כך נאמר "רצון יראיו יעשה ואת שוועתם ישמע ויושיעם".